

Algemene vergadering van 21 mei 2024

Enkele centrale uitgangspunten bij mijn vraagstelling:

- **Winstgevendheid** is niet het hoofddoel van centrale banken, maar is zonder enige twijfel van fundamenteel belang. **Verliezen tasten immers het kapitaal en de financiële buffers aan, kunnen resulteren in een negatief eigen vermogen** en op die manier de (door de ECB) opgelegde financiële onafhankelijkheid ernstig in het gedrang brengen.

“Central bank losses don’t matter Until they do.”

- **De Nationale Bank van België is een beursgenoteerde naamloze vennootschap.** Een bestuur van een genoteerde vennootschap mag nooit voorbij gaan aan de belangrijkste functie van een dergelijke beursnotering: de aandeelhouders, die de verschaffers van het vermogen van de vennootschap zijn, moeten in de gelegenheid worden gesteld om uit hun belegging te stappen, en hierbij een correcte waarde kunnen realiseren.

Een transparante en waarheidsgetrouwe (financiële) communicatie vanwege het bestuur zijn de belangrijkste grondstof om deze doelstelling ook effectief te kunnen realiseren.

- **Ten allen tijde moeten het bestuur en de aandeelhouders de belangen van de vennootschap voorop stellen.** Eventuele winsten van de NBB worden dus eerst – en indien noodzakelijk bevonden zelfs integraal – gereserveerd. Daarna kan het eventueel resterende deel – met absoluut respect voor de gecreëerde “bijzondere relaties” – worden uitgekeerd als een vergoeding voor het kapitaal **(aan de aandeelhouders, dividenden als een vergoeding voor de gelopen financiële risico’s)** en als een eerlijke vergoeding voor het verkregen emissie-monopolie **(aan de Belgische Soevereine Staat, ‘de seigneuriage’ als een vergoeding voor de verkregen financieringsvoordelen).**
- **De eigen Statuten van de vennootschap zijn geen vodge papier.**
- **De Corporate Governance Code** van de Nationale Bank van België heeft men het over **“(..) dat de NBB het als haar plicht ziet zich te onderwerpen aan een verplichting tot ruime informatieverstrekking”.** Nu nog meer dan ooit is het moment gekomen om een aanvang te nemen wat alles deze verplichting betreft.
- **In de volgende vraagstelling zal herhaaldelijk worden verwezen naar en vergeleken met De Nederlandsche Bank, net als de Nationale Bank van België een volledig geïntegreerd onderdeel van het Europees Stelsel van Centrale Banken.** Beide NCB’s werden ongeveer in dezelfde periode opgericht en zijn tot op vandaag onder dezelfde monetaire omstandigheden geëvolueerd.

De vergelijkingen zijn zonder enige twijfel relevant en hebben betrekking zowel op de wijze waarop het bestuur van DNB in relatie staat tot haar eigen aandeelhouders (elke burger van het land, vertegenwoordigd door de Minister van Financiën) als op de manier waarop er (ook inhoudelijk) word gecommuniceerd. Gezien het geldende principe van vergelijkbaarheid (als een onderdeel van

de Richtsnoeren van de ECB) zal de Directie motiveren en argumenteren om welke reden zij oordeelt dat bepaalde punten niet van toepassing zouden zijn op de Nationale Bank van België.

De aandacht van de algemene vergadering wordt gevestigd op volgende:

1. *Bij gelegenheid van een procedure voor de Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank van Brussel is het gebleken dat **de Regentenraad bij de jaarlijkse winstbestemmingen een eigen en afwijkende invulling heeft gegeven aan het begrip ‘de seigneurie’, en dit zonder enige (voorafgaande) communicatie.** Volgens de private aandeelhouders is deze eigen invulling vanwege de Regentenraad fundamenteel afwijkend van wat 1) de Belgische Wetgever in 2009 had bepaald (de ‘ratio legis’), 2) maar ook van wat de Europese Centrale Bank en 3) van wat autoriteiten in het monetaire domein omtrent ‘de seigneurie’ hebben bepaald.*

Als gevolg van deze nooit gecommuniceerde beleidsbeslissingen werd de financiële onafhankelijkheid van de centrale bank ernstig in gevaar gebracht, werden de belangen van de vennootschap niet vooropgesteld en werd er opnieuw geen enkel respect getoond voor de statutair bepaalde vermogensrechten van de 50% private minderheidsaandeelhouders.

Op 16 november 2023 werd een beroep ingesteld tegen het afgeleverde vonnis. De Regentenraad informeert de gebruikers van haar jaarverslag omtrent deze procedure (Toelichting 3.2.7.9 Rechtsgedingen, pagina 241), en stelt dat “Er geen sprake is van een becijferbare invloed op het vermogen, de financiële positie of het resultaat van de Bank. Bijgevolg heeft de Bank geen voorziening aangelegd voor dit geschil.”

Ook deze communicatie vanwege het bestuur is absoluut fout. Er is wel degelijk een becijferbare invloed op het vermogen, alleen is het zo dat de Regentenraad (ook hierover) weigert te communiceren: niet omtrent de grond voor de gerechtelijke procedure, maar ook niet omtrent een dergelijke becijferde invloed op het vermogen.

Het niet erkennen van de fout maakt dat de maatregelen, in het belang van zowel de vennootschap als van haar private aandeelhouders, op dit cruciale moment niet zullen worden genomen.

De andere “beleidskeuzes” die de Regentenraad, opnieuw zonder voorafgaande communicatie noch enige verantwoording, blijkbaar reeds heeft gemaakt zullen onvermijdelijk een bijkomende en heel belangrijke impact hebben. Zowel op de nu reeds dramatische financiële toestand waarin men de vennootschap heeft gebracht, maar ook voor de private minderheidsaandeelhouders.

De Regentenraad zal op die manier de geloofwaardigheid en de onafhankelijkheid van de centrale bank nog verder hypothekeren, en de financiële gevolgen voor duizenden kleine beleggers nog zoveel zwaarder maken.

Als gevolg van de aangeklaagde beleidskeuzes van de Regentenraad werden, na de eerdere onteigeningen van miljarden euro's meerwaarden op de goudvoorraad van de vennootschap, nu opnieuw miljarden euro's onttrokken aan de statutair bepaalde vergoeding van het kapitaal. De vennootschap werd door de Regentenraad aanzienlijk verzwakt en de financiële onafhankelijkheid werd hierdoor in het gedrang gebracht. Daarnaast is het een eufemisme te stellen dat het kapitaal sedert 2009 alles behalve correct werd vergoed.

De recente communicatie vanwege de Europese Centrale Bank en van de belangrijkste NCB's van het ESCB bevestigen dat de Regentenraad, tot op vandaag, een bedrieglijke communicatie voert omtrent de werkelijke rechten over het vermogen van de vennootschap geïnvesteerd in de officiële externe reserve-activa van onze Nationale Centrale Bank. De private aandeelhouders noch de markt in zijn geheel kunnen dan ook niet met dezelfde overtuiging van de Gouverneur ervan uit gaan dat een herkapitalisatie inderdaad niet noodzakelijk zou kunnen zijn.

Daarnaast moeten wij ook vaststellen dat diezelfde Regentenraad 1) zich in de plaats van de wetgever heeft gesteld door het begrip 'de seigneuriage' zelf te wijzigen, 2) zonder de aandeelhouders en de markt in zijn geheel vooraf en op transparante wijze correct te informeren, om 3) op deze manier aan een voor de vennootschap derde partij (de Belgische Soevereine Staat) onrechtmatig een werkelijk heel belangrijk aandeel van de jaarwinsten toe te kennen.

Winsten welke anders aan de reserves van de vennootschap ofwel aan de aandeelhouders hadden moeten worden toegekend.

*Het niet vooraf en daarna zelfs bedrieglijk communiceren, naast het beleid van het continu miskennen van zowel de belangen van de vennootschap als van de (vermogens)rechten van de 50% private minderheidsaandeelhouders, zijn een bevestiging van het bestaande belangenconflict van de Regentenraad. **Er werd op 21 februari 2024 bij de toezichthouder FSMA een klacht voor marktmisbruik ingediend.***

- 2. De Directie legt de aandeelhouders nu een jaarverslag voor waarin een balans werd opgenomen, opgemaakt volgens "het continuïteitsbeginsel", zoals het Richtsnoer van de Europese Centrale Bank dit oplegt.**

Na de dramatische en ontoereikende financiële communicatie vanwege het bestuur enerzijds, en de (tot op vandaag nog altijd gebleven) totale financiële onzekerheid anderzijds, werden er reeds de vorige algemene vergadering talrijke vragen gesteld omtrent dit onderwerp. Allemaal die vragen omtrent alarmbelprocedures, de noodzaak van een bijzonder plan, een inzicht in het eventuele herstel van de winstgevendheid die de beweerde continuïteit inderdaad zouden bevestigen, een inzicht in de regels en voorwaarden die de ECB zou toepassen om al dan niet te mogen verder werken met een negatieve kapitaalpositie (of zelfs met een negatief eigen vermogen), een buitengewone algemene vergadering en dergelijke meer, ..

Al die vragen zijn toen reeds, en tot op vandaag, zonder enig antwoord gebleven. Alle vragen van de private aandeelhouders, hoe belangrijk en essentieel ook, werden naar slechte gewoonte gewoon weggelachen door de Directie.

Enkele maanden later reeds bracht het bestuur van De Nederlandsche Bank (in december 2023) een “Eindrapport bestendiging van het kapitaal van DNB”, een rapport met precies allemaal deze informatie welke de private minderheidsaandeelhouders van de NBB werd geweigerd.

In totale transparantie, helemaal gedetailleerd uitgewerkt, met verschillende mogelijke scenario's en adviezen naar de aandeelhouders toe. Het moet hier absoluut worden gezegd: **De Nederlandsche Bank is zelfs NIET beursgenoteerd!**

Na een eigen interpretatie en beoordeling, en zonder enige (voorafgaande) communicatie noch transparantie, heeft het bestuur van de Nationale Bank van België (als enige NCB van het Eurosysteem) een nieuwe doch absoluut foute invulling gegeven aan het begrip ‘de seigneuriage van een centrale bank’.

Dat zelfde bestuur gaat nu blijkbaar ook nog eens aan ‘het continuïteitsbeginsel’ een bijkomende, eigen invulling geven?

De aangekondigde wijzigingen aan het reserverings- en dividendbeleid enerzijds, maar ook (en vooral) het nog steeds ontbrekende eigen “Eindrapport bestendiging van het kapitaalbeleid van de NBB” met daarin voorstellen en alle noodzakelijke info omtrent alternatieve, mogelijke en zelfs evidente maatregelen ter herstel en de bescherming van het nog resterende vermogen van de vennootschap, bevestigen dit.

Het is duidelijk dat de beweerde “continuïteit” niets anders inhoudt dan dat de belangen van de vennootschap (het verzekeren van de financiële onafhankelijkheid) alsook de rechten en de belangen van de 50% private minderheidsaandeelhouders, onveranderd, ook in de toekomst totaal ondergeschikt zullen worden gesteld uitsluitend aan de financiële belangen van de meerderheidsaandeelhouder (de Belgische Staat) en aan de belangen van het bestuur en van het personeel!

Precies het belangenconflict van de Regentenraad is voorwerp van de klacht zoals ingediend bij de toezichthouder FSMA. De Regentenraad maakt haar beleidskeuzes, die vervolgens worden besproken en beslist in aanwezigheid van (en door) de meerderheidsaandeelhouder. Immers, wanneer deze keuzes (niet het monetair beleid betreffen en) zouden ingaan tegen de belangen van de Staat, dan kan (de vertegenwoordiger van) die meerderheidsaandeelhouder elke nadelige beslissing tegen houden.

Volgens de Regentenraad lijkt het enige recht van de private aandeelhouders wel het jaarlijks ontvangen van een soort van ondernemingsverslag te zijn, waarin enkel de financiële gevolgen van het gevoerde “beleid” worden gerapporteerd. Doch, opnieuw zonder enige transparantie noch enige verantwoording omtrent de evoluties ervan op “het noch eigen noch vreemd vermogen” van de vennootschap.

In synthese: het bijzondere sui generis rechtskader van de Nationale Bank van België, enkel “verantwoord” (?) door de opdrachten uitgevoerd in het algemeen belang.

3. De agenda van de algemene vergadering van 21 mei 2024 maakt het onbetwistbaar duidelijk dat de private aandeelhouders van de Nationale Bank van België opnieuw elke werkelijk essentiële informatie zal worden ontegd. **De lectuur van het voorgelegde jaarverslag alsook de wijzigingen**

aan het reserverings- en dividendbeleid maken het duidelijk dat het aangeklaagde belangenconflict van de Regentenraad onverminderd verder speelt, en zelfs nog werd versterkt!

Meer nog: het gekozen beleid “volgens het continuïteitsbeginsel” zal bijkomende, zwaar nadelige gevolgen hebben voor de vennootschap, en zal haar private minderheidsaandeelhouders voor vele jaren in een uitzichtloze situatie brengen. Met een waarschijnlijk zelfs nog dramatischer afloop dan nu kan worden ingeschat, en waarvoor de aandacht van de toezichthouder werd gevraagd.

Gezien het belang van die aangeklaagde tekortkomingen in de communicatie, van de blijvende weigering van elke minimale transparantie, het ontbreken van zelfs maar enige verantwoording over besliste beleid, en van het grote belang en gevolgen van de beleidskeuzes gemaakt omwille van het aangeklaagde belangenconflict, werd de toezichthouder FSMA aangeschreven:

- met de vraag om dringend tussen te komen, en het bestuur te verplichten om de agenda van de vergadering aan te passen met een noodzakelijke, uitgebreide bespreking van een “bijzonder plan” (van een eigen “Eindrapport bestendiging van het kapitaalbeleid van de Nationale Bank van België”) en van het aangepaste reserverings- en dividendbeleid (welke onmogelijk beperkt kan blijven tot de versie zoals deze via het persbericht “gereguleerde informatie” van 27 maart 2024 werd publiek gesteld),
- een eigen “Eindrapport” dat voorafgaand aan de algemene vergadering publiek zal worden gesteld op de webpagina van de vennootschap, zodanig dat de aandeelhouders hun schriftelijke vraagstelling kunnen aanpassen,
- net zoals het “Eindrapport bestendiging van het kapitaalbeleid van DNB” (in een afzonderlijk verlag) werd beoordeeld door een onafhankelijk deskundige zal ook de directie van de Nationale Bank van België de bespreking en toelichting van haar eigen bijzonder plan
 - doen in aanwezigheid van de voorzitter van de Regentenraad (Claire Tillekaerts), de voorzitter van het Auditcomité (Griet Smaers) en van de externe revisor KPMG (vertegenwoordigd door Olivier Macq),
 - die ter beschikking dienen te staan van de aandeelhouders.
 - Dit omdat 1) het vraagrecht van de private aandeelhouders op geen enkele manier kan worden beperkt, 2) omdat de Regentenraad in de plaats van de aandeelhouders een beleid heeft goedgekeurd welke onvermijdelijk een ernstige impact zal hebben op hun vermogensrechten: de keuzes uit het verleden zijn alles behalve goed uitgedraaid, de keuzes voor de toekomst zullen nog zwaardere gevolgen gaan hebben, en 3) omdat ook de externe revisor in het beslissingsproces is betrokken, en een belangrijke verantwoordelijkheid heeft, en 4) het niet meer dan normaal is dat elk van deze partijen zich komt verantwoorden voor hun beslissingen, minstens ze komt toelichten.

- Wanneer het bestuur van de Nationale Bank van België niet tijdig aan deze verplichtingen zou kunnen voldoen, dan werd het FSMA gevraagd om de datum voor deze algemene vergadering te laten verplaatsen,
- De toezichthouder zal een kopie van deze vragen ontvangen. Het bestuur laten beantwoorden aan deze verwachtingen, en opdat de algemene vergadering van 21 mei 2024, voor de eerste keer sedert de toetreding tot het ESCB, een normaal verloop moet kennen, moet tot de verantwoordelijkheden van de toezichthouder FSMA worden gerekend. De deelname van de toezichthouder aan de algemene vergadering lijkt dus zeker aangewezen te zijn,
- Het verloop van deze vergadering, van de inhoud van de verkregen antwoorden en/of van de geweigerde informatie zal nadien eveneens aan de toezichthouder worden bezorgd, om te worden toegevoegd aan hun dossier voor onderzoek.

De volgende inleiding wordt deels hernomen uit mijn vraagstelling zoals deze werd ingediend voor de algemene vergadering over het boekjaar 2022.

De nationale centrale banken maken een volledig integrerend deel uit van het ESCB en handelen in overeenstemming met de richtsnoeren en instructies van de ECB. Overeenkomstig het artikel 128, lid 1, van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie heeft de Raad van bestuur ***het alleenrecht machtiging te geven tot de uitgifte van eurobankbiljetten binnen de Unie***, en zijn het de ECB en de nationale centrale banken die bankbiljetten in euro mogen uitgeven. Het gedeelde emissierecht en de overige fundamentele taken van het ESCB zijn in het artikel 127 lid 2 van het Verdrag opgenomen.

Zo werd bepaald in de Statuten van de Europese Centrale Bank.

Elke Nationale Centrale Bank van het ESCB alsook de Europese Centrale Bank zelf voeren allemaal dezelfde taken en opdrachten uit in het algemeen belang. ***Hiertoe wenden zij niet het vermogen toebehorend aan de gemeenschap aan, doch wel hun eigen van hun respectievelijke Staten afgescheiden vermogen.***

De richtsnoeren van de ECB bepalen duidelijk dat alle risico's en resultaten, verbonden aan de uitvoering van deze opdrachten, voor rekening moeten komen voor de vermogens van de Nationale Centrale Banken zelf. De uiteindelijke vermogensrechten over het vermogen van de Nationale Bank van België werden, net zoals bij de ECB en de andere NCB's, statutair bepaald: om hun rechten te bepalen moeten de aandeelhouders van de NBB zich houden aan de inventarissen van de vennootschap (artikel 7 van de Statuten), en die vermogensrechten zelf werden vastgelegd in het Artikel 4 van de Statuten::

“Elk aandeel geeft recht op een evenredig en gelijk deel in de eigendom van het maatschappelijk vermogen en in de verdeling van de winsten.”

In een arrest van het Hof van Beroep (van 28 oktober 2019) werd bevestigd dat:

*“ De Nationale Bank van België bevestigt in haar syntheseconclusie dat zij **onderworpen is aan de verplichting van financiële rapportering volgens de vereiste van het getrouw beeld** bepaald in Artikel 5 van het Koninklijk Besluit van 14 november 2007.”*

*“ **Het Artikel 5:** De emittenten stellen aan het publiek de nodige informatie ter beschikking om de transparantie, de integriteit en de goede werking van de markt te verzekeren. De verstrekte informatie is getrouw, nauwkeurig en oprecht en stelt de houders van effecten en het publiek in staat de invloed van de informatie op de positie, het bedrijf en de resultaten van de emittent te beoordelen. ”*

Als aandeelhouders van de Nationale Bank van België hebben wij altijd als uitgangspunt gehad dat het bestuur deze wettelijke verplichting in alle omstandigheden altijd strikt heeft gerespecteerd. En dat het voorliggende jaarverslag en de bespreking ervan inderdaad zou beantwoorden aan al deze vereisten. Temeer ook omdat het bestuur, zowel in alle voorgaande als in het voorliggende jaarverslag, bevestigt te beantwoorden aan de “Verplichte boekhoudkundige principes en waarderingsregels met toepassing van de ESCB/ECB-statuten”. **Deze principes en regels houden, naast een totale transparantie inderdaad ook het waarheidsgetrouw beeld van het vermogen en de vergelijkbaarheid (met de rapportering van de ECB en de andere NCB's) in.**

DE VRAGEN:

Het belang van de balans en de resultatenrekening, als het waarheidsgetrouw beeld van het vermogen zoals het bestuur het ons per 31 december 2024 nogmaals voorlegt en vandaag bij gelegenheid van de jaarlijkse algemene vergadering door de Directie en de Regentenraad aan de aandeelhouders (de houders van de onbeperkte vermogensrechten van het eigen vermogen van de Nationale Bank van België) zal worden toegelicht, kan onmogelijk worden overschat. Meer nog dan dat dit reeds de vorige algemene vergaderingen het geval was zal het van belang zijn dat de aandeelhouders van de NBB, waaronder vooral de 50 % privé aandeelhouders, de evoluties van het vermogen van de vennootschap maar vooral ook de risico's verbonden aan de activa waarin dit vermogen is belegd, op een correcte manier zullen kunnen inschatten.

1. Het “continuïteitsbeginsel” bij de Nationale Bank van België ...

1. In het perscommuniqué van 27 maart 2023 (en in het jaarverslag pagina 208, onder “3.2.7 Toelichting bij de jaarrekening – 3.2.7.1 Juridisch kader”) informeert het bestuur van de vennootschap (voor de volledigheid aangevuld met een voetnoot):

*“ Hoewel de resultatenrekening gedurende twee opeenvolgende jaren een verlies over het jaar laat zien, **wordt de jaarrekening opgesteld volgens het continuïteitsbeginsel**. In voorkomend geval kan een centrale bank haar taken immers blijven uitvoeren met een negatieve kapitaalpositie zonder dat de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar komt. ”*

Daarnaast verwijst de externe revisor in zijn eigen verslag, in bijlage opgenomen in het jaarverslag, naar de verantwoordelijkheden omtrent de voorliggende jaarrekening:

De jaarrekening wordt opgesteld conform het continuïteitsbeginsel, overeenkomstig artikel 4 van het voornoemde richtsnoer van de ECB ¹.

¹ Volledigheidshalve moet worden opgemerkt dat een centrale bank, in voorkomend geval, haar taken immers kan blijven uitvoeren met een negatieve kapitaalpositie zonder dat de continuïteit van de bedrijfsvoering in gevaar komt.

² De samenvatting van de punten 7 tot en met 10.

Verantwoordelijkheden van het Directiecomité voor het opstellen van de jaarrekening

Het Directiecomité is verantwoordelijk voor het opstellen van de jaarrekening die een getrouw beeld geeft in overeenstemming met het boekhoudkundig referentiestelsel dat van toepassing is op de Bank, alsook voor de interne beheersing die het Directiecomité noodzakelijk acht voor het opstellen van de jaarrekening die geen afwijking van materieel belang bevat die het gevolg is van fraude of van fouten.

Bij het opstellen van de jaarrekening is het Directiecomité verantwoordelijk voor het inschatten van de mogelijkheid van de Bank om haar continuïteit te handhaven, het toelichten, indien van toepassing, van aangelegenheden die met continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het Directiecomité het voornemen heeft om de Bank te liquideren of om de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of geen realistisch alternatief heeft dan dit te doen.

- 1.1. Wanneer deze jaarrekening werd opgesteld conform het continuïteitsbeginsel, is dit dan enkel omdat dit een verplichting inhoudt, opgelegd in de Richtsnoeren van de Europese Centrale Bank?

Of werd er ook bij de Nationale Bank van België een voorafgaande analyse gemaakt, vergelijkbaar aan die van De Nederlandsche Bank ("Eindrapport bestendiging van het eindkapitaal DNB")? Die als een Nationale Centrale Bank duidelijke keuzes uit verschillende doorgerkende scenario's heeft gemaakt, en haar aandeelhouders hierbij bevestigt dat de continuïteit inderdaad verzekerd is?

In zijn eigen verslag benadrukt de externe revisor (KPMG) dat het Directiecomité verantwoordelijk is 1) voor het inschatten van de mogelijkheid van de NBB om haar continuïteit te handhaven, en 2) voor het toelichten van aangelegenheden die met de continuïteit verband houden en het gebruiken van de continuïteitsveronderstelling.

De private minderheidsaandeelhouders willen elk van deze twee aspecten aangaande de verantwoordelijkheid van de Directie bevestigen, en verwachten niets minder dan op dezelfde wijze als de meerderheidsaandeelhouder (de Belgische Staat) volledig te worden geïnformeerd omtrent alle feiten, berekeningen en inschattingen, omtrent de afwegingen tussen de verschillende opties welke werden gemaakt om finaal tot de beslissing te komen de vennootschap niet te vereffenen (wat enkel bij wet zou kunnen), de bedrijfsactiviteiten niet te beëindigen of (geen) bijkomende of andere maatregelen te nemen die noodzakelijk zouden zijn om die continuïteit te waarborgen.

De directie kan aan deze verplichting enkel doeltreffend beantwoorden middels een omstandig “bijzonder plan” of een eigen “Eindrapport bestendinging van het kapitaal van de Nationale Bank van België”.

- 1.2. Bestaan er voor de Nationale Bank van België belemmeringen volgens de Belgische wetgeving, gezien zij toch een beursgenoteerde naamloze vennootschap naar Belgisch recht is, opdat zij – al dan niet langdurig – zou kunnen of zelfs mogen opereren met een negatieve kapitaalspositie? Of met een negatief eigen vermogen?
- 1.3. Bevestigt het bestuur van de NBB uitdrukkelijk, en op gedocumenteerde wijze, dat de wettelijke verplichtingen inzake alarmbelprocedures en andere niet van toepassing zijn op de Regentenraad, als het bestuursorgaan van de beursgenoteerde naamloze vennootschap naar Belgisch recht?

2. Een “Eindrapport bestendinging van het kapitaal van de Nationale Bank van België”

2. Dat de Directieraad en de Regentenraad, als het bestuur **van een beursgenoteerde Nationale Bank van België**,
 - na in september 2022 reeds door DNB en de toezichthouder FSMA tot een overhaaste communicatie te zijn verplicht,
 - na de talrijke vragen vanwege de 50% private aandeelhouders bij gelegenheid van de algemene vergadering van 15 mei 2023 onbeantwoord te hebben gelaten,
 - na zoveel maanden dat De Nederlandsche Bank in december 2023 een uitgebreid, gedetailleerd en inhoudelijk sterk “Eindrapport bestendinging van het kapitaal van DNB” heeft publiek maakt,
 - en gezien haar ***verantwoordelijkheden om als bestuur van een beursgenoteerde naamloze vennootschap een inschatting te maken van de mogelijkheid om haar continuïteit te handhaven en deze toe te lichten***,

tot op vandaag nog steeds niet op haar eigen webpagina of via een marktcommuniqué, en uiteindelijk zelfs nog niet bij haar volgende algemene vergadering (van 21 mei 2024), en dus bijna twee jaar nadat het duidelijk is geworden dat er zich miljardenverliezen en zelfs een negatieve kapitaalspositie effectief gaan realiseren, nog steeds geen vergelijkbaar verslag aan haar private minderheidsaandeelhouders kan worden voorgelegd, kan niet anders dan onverantwoordelijk moeten worden beschouwd.

Wat voor een onafhankelijk en verantwoordelijk toezichthouder FSMA altijd de aanleiding zou moeten zijn om streng op te treden. Echter, zelfs drie volle maanden na het indienen van een klacht omtrent marktmisbruik moeten de aandeelhouders vaststellen dat een dergelijke tussenkomst nog steeds niet is gebeurd!

In een zeldzame bijdrage omtrent de situatie bij de Nationale Bank van België gaf een senior writer (in De Tijd van 10 december 2022) de volgende mening:

“ Voor een wakkere belegger is het dan ook niet moeilijk om in te zien dat onze centrale bank niet anders in elkaar zit dan De Nederlandsche Bank. Maar dat de Belgische centrale bank vervolgens meer dan een maand nodig heeft om haar toekomstige verliezen uit te rekenen, geeft te denken. ”

De gespecialiseerde media bevestigt de verontwaardiging van de private minderheidsaandeelhouders, alleen moeten we vaststellen dat, anderhalf jaar verder, de situatie nog steeds totaal ongewijzigd is! En dus nog zoveel meer te denken geeft! Om ongekende redenen houdt men het bij diezelfde media echter bij “te denken”, zonder nog veel meer.

3. Een beleid voor een centrale bank, zeker wanneer het een volledig geïntegreerd onderdeel uitmaakt van het ESCB, komt niet zo maar tot stand. ***Het Auditcomité, de externe revisor (nu KPMG), de Directie en de Regentenraad hebben elk hun opdrachten en verantwoordelijkheden. En dus worden “significante kwesties” bij het tot stand komen van het te voeren beleid, de financiële verslaglegging en communicatie voorafgaand aan de bespreking en de goedkeuring in de Regentenraad onderling besproken.***

De Regentenraad heeft haar reserverings- en dividendbeleid niet zo maar aangepast, en heeft in navolging (of naar het voorbeeld) van De Nederlandsche Bank ongetwijfeld haar eigen “Eindrapport bestendiging van het kapitaalbeleid” opgemaakt, om daarna dan de passende keuzes te kunnen maken waar dit gewijzigde beleid op afgestemd is.

Het kan niet langer worden betwist dat er ondertussen talloze elementen en aangelegenheden zijn die verband houden met het handhaven van de continuïteit van de Nationale Bank van België, die maken dat de Directie verantwoordelijk moet worden gesteld om deze uitgebreid en in detail toe te lichten!

Opnieuw is het voor de Nationale Bank van België dus een feit van NIET WILLEN beantwoorden aan een wettelijke verplichting, NIET WILLEN op transparante wijze te communiceren. NIET met de private aandeelhouders, ook NIET met de markt in het aandeel NBB in zijn geheel, en ook NIET met de burgers van ons land !

Gezien de actuele financiële situatie en de verdere vooruitzichten, gezien de inhoud van de klacht bij de toezichthouder FSMA maar vooral ook gezien het gekozen beleid (van “continuïteit”) erop wijst dat de Regentenraad (omwille van het aangeklaagde belangenconflict) onveranderd enkel maar de gemaakte fouten uit het verleden wil blijven toedekken alsook de financiële belangen van uitsluitend de meerderheidsaandeelhouder lijkt voorrang te geven, zal de Directie en/of de Regentenraad een “Eindrapport” in detail bespreken, welke naar het model van De Nederlandsche Bank minimaal omvat:

2.1. Herkapitaliseren: (wachten op) een verplichting (door de ECB), of (nu onmiddellijk) als een vrije keuze?

4. Een belangrijk uitgangspunt in het “Eindrapport bestendiging van het kapitaalbeleid DNB” is het volgende:

Institutionele context

De institutionele context van DNB is niet veranderd in de afgelopen jaren.¹⁵ Het EU acquis communautaire, oftewel het geheel van wetten en regels van de EU, geeft nadere invulling van het begrip financiële onafhankelijkheid van de centrale bank, waaronder eisen aan de buffers van DNB. Onderdeel van het acquis zijn de tweejaarlijkse convergentieverslagen van de ECB.¹⁶

In deze verslagen maakt de ECB duidelijk dat een langdurig negatief netto eigen vermogen (net equity) niet is toegestaan voor een nationale centrale bank in de eurozone.¹⁷

Netto eigen vermogen bestaat uit de eigen vermogensbestanddelen die DNB onder buffers aanmerkt aangevuld met de herwaarderingsreserves.

Door de omvangrijke herwaarderingsreserve op goud voldoet het netto eigen vermogen van DNB momenteel aan de randvoorwaarde van het Eurosysteem.¹⁸

Nu er wordt voldaan aan deze randvoorwaarde vanuit de ECB is de keuze voor het eventueel wel of niet herkapitaliseren van een NCB een puur nationale keuze. Per eind november 2023 heeft voor zover bekend geen enkele andere eurozone NCB voornemens geuit om zich te laten herkapitaliseren na verliezen.

5. Deze feiten en uitgangspunten van DNB zullen door de Directieraad en de Regentenraad niet worden in twijfel getrokken. Wat binnen het ESCB geldt voor De Nederlandsche Bank geldt zonder de minste twijfel immers ook voor de Nationale Bank van België.

Daarnaast is er ook 1) de communicatie van de Gouverneur, die bij herhaling in de media heeft laten optekenen dat “een herkapitalisatie van de NBB niet nodig was, gezien de aanzienlijke goudvoorraad en de beschikbaarheid van een bankbiljettenomloop”, en 2) de recente communicatie vanwege de ECB en de twee grootste NCB’s omtrent hun respectievelijke eigen vermogens.

Meer nog dan de aandeelhouders van De Nederlandsche Bank hebben ook de private minderheidsaandeelhouders van de Nationale Bank van België het recht om, ten laatste op deze algemene vergadering, nu eindelijk ook op ondubbelzinnige wijze bevestigd te krijgen dat:

5.1. De Nationale Bank van België inderdaad ook beantwoordt aan de randvoorwaarde vanuit de Europese Centrale Bank, en het eventueel wel of niet herkapitaliseren een vrije, puur nationale keuze is. Een vrije keuze, NIET “omdat een NCB met een negatieve kapitaalspositie kan opereren”, MAAR WEL omdat ook de Nationale Bank van België (ondanks de miljardenverliezen) een positief “eigen vermogen volgens de definitie van de ECB” zal behouden.

5.2. Omdat ook het eigen vermogen van de Nationale Bank van België eveneens haar balansposten “12. Herwaarderingsrekeningen” en “10. Overige passiva – diversen – de Onbeschikbare Reserverekening” omvat.

5.3. De meerderheidsaandeelhouder werd hieromtrent met zekerheid wel reeds geïnformeerd, heeft deze essentiële informatie omtrent zowel de omvang als de componenten van het eigen vermogen wel reeds gekregen, alsook de zekerheid omtrent het (al dan niet) noodzakelijk zijn van een herkapitalisatie.

Gezien de beursnotering houdt het niet onmiddellijk informeren van de markt omtrent een dergelijke belangrijke informatie (voorwetenschap) onbetwistbaar een marktmisbruik in.

De toezichthouder FSMA heeft dit ook op deze manier schriftelijk bevestigd, ook dat deze regels eveneens op de Nationale Bank van België van toepassing zijn.

6. In het “Eindrapport bestendiging van het kapitaal van DNB” heeft de werkgroep de aandeelhouders van DNB verschillende berekende keuzes vooropgesteld, en deze voorzien van een advies. Het resultaat van de gemaakte studie en de kwaliteit van de adviezen werden bovendien beoordeeld in een verslag van een onafhankelijk deskundige, onverkort opgenomen in het gepubliceerde “Eindrapport”.

Voor de private aandeelhouders blijkt het van belang te zijn dat de Directie van de Nationale Bank van België – minimaal – de volgende drie opties toelicht, **om de reeds gemaakte beleidskeuze te kunnen verantwoorden:**

6.1. De financiële buffers nu onmiddellijk herstellen door het instellen van een rentedragende vordering op de Belgische Staat (om het eerder onteigende vermogen te recupereren, met een boeking in de beschikbare reserve als tegenpost).

Deze meest logische optie kan minstens worden berekend en volledigheidshalve in het rapport worden opgenomen, doch veronderstelt daarna wel de erkenning van de gemaakte fouten (omtrekt de ten onrechte overgedragen goudmeerwaarden, ‘de seigneuriage’ en andere onteigeningen), en zou ook de lopende beroepsprocedure afbreken.

6.2. De financiële buffers nu onmiddellijk herstellen, door een herkapitalisatie vanuit de bestaande aandeelhouders van de vennootschap, en/of door een beroep te doen op de beursnotering.

Wat nu onmiddellijk geld zou kosten, maar waardoor ook weer sneller dividenduitkeringen kunnen volgen, en de kapitaalspositie ook onmiddellijk positief zou worden (waardoor de Staat ook weer aanspraak zou kunnen maken op uitkeringen van ‘seigneuriage’).

6.3. De financiële buffers herstellen vanuit de toekomstige (onzekere en ongekende) winsten van de Nationale Bank van België.

Waardoor er echter jaren geen dividenden zullen worden uitgekeerd, een noodzakelijke herkapitalisatie later toch nog altijd mogelijk zal blijven, en ondertussen de – fors – negatieve kapitaalspositie het vertrouwen kan ondermijnen.

7. Bij De Nederlandsche Bank werd de keuze gemaakt om niet onmiddellijk te herkapitaliseren, omdat de huidige vraag “herkapitaliseren of niet” geen verschil maakte voor de per saldo aan de aandeelhouder afgedragen winst. ***De werkgroep achtte het aangewezen de aandeelhouders te adviseren om uit te gaan van een autonoom herstel van de buffers van DNB door de inhouding van toekomstige winsten.***

Wij durven aannemen dat er ook bij de Nationale Bank van België minstens een vergelijkbare analyse moet zijn gemaakt, doch:

- Werd dit verslag niet vooraf publiek gesteld, enkel ter beoordeling en goedkeuring voorgelegd aan de meerderheidsaandeelhouder. En werden noch de private aandeelhouders (verschaffers van 50% van het kapitaal, eigenaars van de vermogensrechten en ontvangers van de toekomstige vergoedingen van het kapitaal), noch alle burgers (eveneens onrechtstreeks belang hebbende aandeelhouders) vooraf in totale transparantie geïnformeerd, laat staan betrokken in de te maken keuzes.
- En werden noch het rapport, noch de gehanteerde werkwijzen, noch de besluiten, noch de kwaliteiten van de adviezen en de weerhouden keuzes, niet beoordeeld door een onbetwistbaar onafhankelijke deskundige.

Opnieuw maakt een Regentenraad op “sui generis” en op totaal ongecontroleerde wijze, opnieuw zonder enige transparantie en zelfs zonder enige verantwoording, de keuze om niet onmiddellijk (gedeeltelijk) te herkapitaliseren.

Een keuze welke meerdere belangrijke en becijferbare (financiële) gevolgen zal blijken te hebben.

8. ***De Directie van de Nationale Bank van België zal de verschillende aspecten en (financiële) gevolgen van deze keuze willen toelichten aan de algemene vergadering, en ook op deze manier duidelijk aantonen dat de keuzes niet werden gemaakt in het uitsluitende belang van de meerderheidsaandeelhouder (door wie de volledige “Raad van Bestuur” werd aangesteld).***

Bovendien is het immers ook zo dat de Regentenraad de eigen beleidskeuzes mag goedkeuren voor rekening (en in de plaats van) de 50% private minderheidsaandeelhouders. Wat haar verantwoordelijkheid om deze keuzes minstens in alle transparantie toe te lichten en te verantwoorden verdubbelt in belang.

9. Het zal duidelijk zijn dat het de aandeelhouders van De Nederlandsche Bank ontbrak aan de keuze om nu onmiddellijk hun nationale centrale bank te herkapitaliseren via een beursnotering.

Enkel op basis van de momenteel beschikbare informatie komt het de bestaande minderheidsaandeelhouders van de Nationale Bank van België toe dat de altijd als overbodig – en duur – bevonden beursnotering, in de ontstane financiële situatie, de in vele verschillende opzichten interessantste uitweg kan betekenen. Zowel voor de vennootschap zelf, en hoogstwaarschijnlijk vooral voor de private aandeelhouders.

Het is dus aan de Directie en de Voorzitster van de Regentenraad om, via hun eigen “Eindrapport bestendiging van het kapitaal van de NBB”, ook toegelicht en ondersteund door de voorzitster van het

Auditcomité en de externe revisor, om de nu reeds gemaakte keuze te verantwoorden en te weerleggen dat het niet kiezen voor een onmiddellijke herkapitalisatie niet werd ingegeven omwille van

- de budgettaire toestand van de Belgische Staat, ofwel
- de actuele politieke toestand, ofwel
- dezelfde redenen die er de oorzaak van zijn dat de Regentenraad van de Nationale Bank van België, als enige NCB van het Eurosysteem, er moeilijkheden blijft mee hebben om op ondubbelzinnige wijze te communiceren omtrent de omvang en de componenten van het eigen vermogen van de beursgenoteerde naamloze vennootschap.

Wat dan een nieuwe bevestiging zou zijn van het belangenconflict dat de Regentenraad heeft, waardoor de belangen van de vennootschap en van de private aandeelhouders opnieuw achtergesteld worden aan de belangen van de Belgische Staat.

10. Het model van een degelijk “Eindrapport bestendiging van het kapitaal NBB” ligt voor, het dient enkel te worden aangevuld met de (twee) hoofdstukken omtrent een herkapitalisatie (welke zich bij DNB niet stelden), en de rekening welke moet worden gehouden met de vergoeding van het ‘surplus van de seigneuriage’ aan de Belgische Soevereine Staat.
11. De private minderheidsaandeelhouders menen te moeten besluiten dat de Regentenraad, net zoals De Nederlandsche Bank dat is overeengekomen met haar eigen aandeelhouders, eveneens de keuze heeft gemaakt voor het derde scenario (waarbij er niet onmiddellijk – op één of andere manier – zal worden geherkapitaliseerd, en de financiële buffers zullen worden heropgebouwd vanuit de toekomstige winsten van de vennootschap). Ook het gewijzigde reserverings- en dividendbeleid doet dit veronderstellen.

Het is verwerpelijk dat er, naast uitsluitend de private minderheidsaandeelhouders maar nu ook elke burger van dit land (samen als 50% aandeelhouder van de centrale bank) – opnieuw – zelfs niet vooraf werd geïnformeerd noch enige verantwoording werd gegeven omtrent dergelijk belangrijke beleidskeuzes.

Uit het voor te leggen “Eindrapport bestendiging van het kapitaal van de NBB” – zal moeten blijken op welke manier (en in welke mate) de externe revisor, het Auditcomité, de Directieraad zelf en uiteindelijk de Regentenraad belang en prioriteit hebben gegeven aan:

- 11.1. De financiële gevolgen van elke optie, in de eerste plaats voor de vennootschap zelf, en daarnaast ook voor de private aandeelhouders als voor de Belgische Soevereine Staat,
- 11.2. Het belang om te beschikken over een duidelijke, vooraf bepaalde procedure voor een in de nabije toekomst eventueel noodzakelijke herkapitalisatie van de vennootschap. Dit omdat misnoegde en gefrustreerde minderheidsaandeelhouders anders een dergelijke transactie zouden kunnen tegenhouden (of bijkomende eisen kunnen stellen, die de onafhankelijkheid van de centrale bank hypothekeren),
- 11.3. De door de Regentenraad gemaakte keuze om de toekomstige gecumuleerde verliezen (en het verschil tussen de actuele buffers en het gewenste minimumniveau van de reserves, ongeveer

1 miljard euro) niet op te vangen via een onmiddellijke herkapitalisatie (via de logische eerste maatregel, of zelfs – eventueel gedeeltelijk – via de beursnotering), heeft diverse belangrijke gevolgen. Voor de vennootschap, vooral voor de private minderheidsaandeelhouders, maar ook voor elke burger van ons land.

12. De enorme buffertekorten hebben uitsluitend te maken met een winstbestemming waarbij nooit het passende belang werd gegeven aan de nochtans statutair bepaalde rechten van de aandeelhouders van de vennootschap, waaronder voor de helft private aandeelhouders.

Ondanks een in 2009 gegarandeerd respect voor de fundamenteel verschillende vergoedingen voor het kapitaal (de bijzondere relatie “Centrale bank – de aandeelhouders van de centrale bank, waaronder voor 50% de Belgische Staat”) **en de vergoeding voor de financieringsvoordelen verkregen via het emissie-monopolie van bankbiljetten, zijnde de seigneuriage** (de bijzondere relatie “centrale bank – de Belgische Soevereine Staat”), werden er toch miljarden euro’s winsten en meerwaarden door de Regentenraad bestemd naar een Belgische Soevereine Staat omdat het “vanzelfsprekend zou zijn dat winsten uit opdrachten en taken in het algemeen belang” (al werden die hoofdzakelijk gerealiseerd met het vermogen van de aandeelhouders en met alle financiële risico’s voor rekening van dat zelfde vermogen) “zouden terugvloeien naar die gemeenschap”.

Miljarden euro’s jaarwinsten en gerealiseerde meerwaarden van een beursgenoteerde naamloze vennootschap uit het verleden werden dus genationaliseerd, de meerderheidsaandeelhouder en zijn Regentenraad willen nu de actuele en de nog komende miljarden verliezen (voor de helft) privatiseren.

13. De Regentenraad zou dus nu – als een correctie – moeten:

13.1. NIET enkel het verlies (van 3,37 miljard euro) over het boekjaar 2023 op het actief van de balans boeken, maar daarnaast WEL een rentedragende vordering op de Belgische Soevereine Staat tot uiting brengen, met een verhoging van de beschikbare reserve als tegenpost,

- 13.2. Dit voor het totale bedrag van de goudmeerwaarden, de jaarwinsten en de andere bedragen welke in het verleden aan de Belgische Staat ten onrechte werden overgedragen. Deze vordering zou door de Regentenraad moeten worden berekend en worden aangevuld met de gederfde opbrengsten (berekend tegen minstens de gekende rendementen uit de voorbije boekjaren van de Statutaire Portefeuille),

13.3. *Op deze manier zullen zowel de kapitaalspositie als het eigen vermogen aanzienlijk toenemen, en zullen de afboekingen van alle toekomstige verliezen de vennootschap met nog steeds een positieve kapitaalspositie achter laten.*

- 13.4. De vordering op de Belgische Staat zal worden afgebouwd door toekomstige dividenden in te houden (die dan zonder een jarenlange onderbreking gewoon kunnen verder verlopen) en door het surplus van de seigneuriage (die eveneens kan hervatten, gezien er nu opnieuw wel seigneuriage wordt verdiend door het ESCB (en belangrijker zal zijn omdat de rentevoeten hoger liggen, en er een kleiner deel van de seigneuriage zou moeten worden gereserveerd),

- 13.5. Mits een eerlijke en waarheidsgetrouwe communicatie, herstellend wetgevend werk en een transparante en correcte winstbestemming zal de markt het aandeel dan correct kunnen waarderen en kunnen de aandeelhouders, indien gewenst, tegen een juiste waarde uit hun belegging stappen,
- 13.6. Het bestuur van de Nationale Bank van België zal de voordelen inzien van het beëindigen van een jarenlange situatie van bedrog en misleiding, met een onwaarschijnlijk grote imagoschade voor de centrale bank van ons land tot gevolg.
14. Het is niet bekend of het “Eindrapport bestendiging van het kapitaal van de NBB” werd opgemaakt, en dus ook niet of het werd gecontroleerd door een onafhankelijk deskundige (zoals bij DNB).

In elk geval is de verantwoordelijkheid van de externe revisor werkelijk van groot belang te noemen. Meer nog dan in het verleden kan het niet langer worden verantwoord dat de externe revisor niet ter beschikking van de algemene vergadering van 21 mei 2024 zou zijn.

Gezien het bestaan van een klacht voor marktmisbruik ook moet het tot de verantwoordelijkheid van de FSMA worden gerekend dat de toezichthouder het bestuur en de externe revisor verplichten tot deelname en volledige medewerking.

2.2. *Herkapitaliseren: de procedure*

15. De onafhankelijkheid van de ECB en NCB-en is verankerd in artikel 130 VWEU en heeft vier dimensies: functionele-, institutionele-, persoonlijke- en financiële onafhankelijkheid. De (verwachte) verliezen van de ECB en NCB-en kunnen de financiële onafhankelijkheid ondermijnen, wanneer bijvoorbeeld de aandeelhouders voorwaarden zouden stellen aan het verstrekken van kapitaalinjecties.
16. Gezien de reeds jarenlange, ernstig verstoorde relatie tussen het bestuur van de vennootschap en de meerderheidsaandeelhouder enerzijds, en de private minderheidsaandeelhouders anderzijds, maar ook het feit dat de Regentenraad nu reeds blijkt te hebben gekozen voor een “continuïteit” in het beleid met enorme nadelige financiële gevolgen voor die 50% private minderheidsaandeelhouders,
- kan het niet anders dan onverantwoordelijk worden beoordeeld mocht de directie niet onverwijld een passende procedure uitwerken, voor het geval dat de Europese Centrale Bank toch een herkapitalisatie als noodzakelijk zou beoordelen? **De Nederlandsche Bank gaat de procedure voor een dergelijke eventuele herkapitalisatie in ieder geval nu wel gaan voorbereiden.**
17. Wanneer een herkapitalisatie niet in de eerste plaats zou verlopen via het instellen van een (rentedragende) vordering op de Belgische Staat, doch zou moeten gebeuren via de beursnotering, dan is het van essentieel belang dat er een correcte waardering van het aandeel wordt bepaald door een onafhankelijke en deskundige autoriteit.
18. Slechts enkele punten van belang hieromtrent:

- 18.1. Gezien de gevoerde communicatie sedert 2002, maar ook gezien de bepalingen in de Organieke Wet, is het niet evident om te bepalen op basis van welke vermogenscomponenten een herkapitalisatie kan worden doorgevoerd, welke de rechten van alle aandeelhouders respecteert.

Het moet dus uitdrukkelijk worden gesteld: ***een herkapitalisatie van de Nationale Bank van België zal dus op geen enkele manier, op geen enkel moment en onder geen enkele omstandigheid met enig succes kunnen worden doorgevoerd, zonder dat de Regentenraad en de Belgische Wetgever de fouten uit het verleden toegeven.***

- 18.2. Welke partij zal er op toezien dat de belangen van de bestaande aandeelhouders, maar ook op die aandeelhouders die wensen toe te treden tot het kapitaal, eerlijk worden gerespecteerd? De toezichthouder FSMA? Als een instelling welke rechtstreeks afhangt van de meerderheidsaandeelhouder de Belgische Staat (vertegenwoordigd door de Minister van Financiën)?

- 18.3. Wie zal er beslissen over de uiteindelijk geboden voorwaarden voor de herkapitalisatie? De algemene vergadering zelf, of in haar plaats ook de Regentenraad? Of de wetgever?

19. Of werden er hiertoe reeds initiatieven genomen, die zoals vele andere punten nog niet werden gecommuniceerd aan de private aandeelhouders en de markt?

2.3. *De geloofwaardigheid*

20. In het “Eindrapport bestendiging van het kapitaalbeleid van DNB” stelt men ook:

Adequate buffers ondersteunen een centrale bank om geloofwaardig te zijn als monetaire autoriteit. Geloofwaardigheid is essentieel voor een centrale bank omdat consumenten bankbiljetten (fiatgeld) moeten kunnen vertrouwen.

21. De geloofwaardigheid moet vooral het logische resultaat zijn van een totale transparantie en van een consequente, betrouwbare en waarheidsgetrouwe communicatie.

We vestigen de aandacht van de algemene vergadering op volgende vaststellingen, en vragen de directie om verduidelijkingen omtrent:

- 21.1. ***Het is gebleken (in een procedure voor de Nederlandstalige Ondernemingsrechtbank) dat de Regentenraad, vanaf een niet gecommuniceerd moment, niet langer dit surplus van de winst van uitsluitend de bankbiljettenomloop als saldo van de winst overmaakt aan de Belgische Soevereine Staat.*** De rechtbank werd overtuigd dat de Regentenraad (na reservering en na de uitkering van het wettelijk bepaald minimumdividend) het beweerde ‘netto monetair inkomen’ heeft onttrokken aan de vergoeding voor het kapitaal. Zonder dat hierbij verdere toelichtingen noch enige transparantie werd gegeven.

- 21.2. De Regentraad stelt dat het monetair instrumentarium sedert 2009 zou geëvolueerd zijn, en dat **de inkomsten van de NBB nagenoeg uitsluitend voortvloeien uit monetair beleid en andere taken van algemeen belang die werden gedelegeerd aan de Bank.**

Het bestuur van de NBB heeft de rechtbank overtuigd van haar standpunt dat “het vanzelfsprekend is dat deze winsten terugvloeien naar de Staat (de gemeenschap)”.

- 21.3. Het is echter zonder meer kwalijk voor de geloofwaardigheid van de Nationale Bank van België wanneer het bestuur, als een centraal bankier, gaat verkondigen dat het begrip ‘de seigneuriage’ niet langer de winsten zouden zijn die een centrale bank kan realiseren uit de kosteloze en renterisico-loze werkmiddelen die de bankbiljetten zijn, maar deze ‘seigneuriage’ in de feiten overeenkomt met ‘het netto monetair inkomen’.

- 21.4. Temeer wanneer andere Nationale Centrale Banken, eveneens volledig geïntegreerd onderdeel van hetzelfde ESCB, tegelijkertijd toelichten in een “Eindrapport” waarin zij hun eigen aandeelhouders informeren:

Seigniorage: Winsten van centrale banken die zich voordoen omdat de centrale bank rentedragende activa kan financieren met de uitgifte van renteloze passiva - in het bijzonder bankbiljetten.

(..) Bovendien brengt monetair beleid de staat over de tijd meer op dan dat het kost. Met de uitgifte van bankbiljetten maakt een centrale bank winst doordat zij hiermee rentedragende activa kan aankopen. Deze winst wordt seigniorage genoemd.

- 21.5. Nochtans heeft de Regentenraad over de periode vanaf het boekjaar 2009 tot en met 2021 de aandeelhouders via het jaarverslag zelf onveranderd geïnformeerd (onder “3.1.2.1 Beheer van de financiële risico’s”) wat het begrip ‘de seigneuriage’ precies inhoudt:

“ Wat de inkomsten van de Bank betreft, zijn die welke voortvloeien uit de emissie van bankbiljetten traditioneel de belangrijkste. Voor de centrale banken zijn bankbiljetten passiva waarvoor geen rente wordt vergoed. Als tegenpost houden ze rentegevende of productieve activa aan. De inkomsten uit die activa worden ‘seigneuriage-inkomsten’ genoemd.

Zij worden samengevoegd op het niveau van het Eurosysteem en herverdeeld tussen de centrale banken van het Eurosysteem op basis van hun respectieve aandeel in de emissie van de eurobiljetten. “

- 21.6. **Vanaf het jaarverslag over het boekjaar 2022 (en ook in het jaarverslag over 2023) werd de omschrijving weggelaten dat “de seigneuriage-inkomsten die inkomsten zijn uit de activa die de tegenpost zijn van de bankbiljettenomloop”.**

Deze aanpassing, gecombineerd met de standpunten van de nationale centrale bank zoals deze via het vonnis van een Ondernemingsrechtbank publiek worden gemaakt en mogelijk via een uitspraak van een Hof van Beroep later opnieuw moeten worden gewijzigd, komt de geloofwaardigheid van de NBB op geen enkele manier ten goede.

De gecreëerde onduidelijkheid en onzekerheid heeft zijn belang voor het gewijzigde reserverings- en dividendbeleid van de Regentenraad. De Directie zal de algemene vergadering toelichten of 'de seigneuriage' van de Nationale Bank van België:

- Wordt verdiend en verdeeld door het Eurosysteem in zijn geheel,
- Als zijnde een winst welke (tegen de basisherfinancieringsrentevoet) wordt berekend over de globale bankbiljettenomloop van het ESCB, en volgens de verdeelsleutel wordt toegekend aan elke NCB (waaronder de Nationale Bank van België),
- Opdat elke NCB, ongeacht hoeveel bankbiljetten zij zelf in omloop heeft gebracht, naar een zelfde verhouding van de voordelen zou kunnen profiteren verbonden aan het emissie-monopolie van de bankbiljetten in euro: de beschikking hebben over de gratis en renterisico-loze werkmiddelen die de bankbiljetten in euro zijn voor een centrale bank.

Wanneer 'de seigneuriage' van de NBB ruimer zou zijn dan voorgaande definitie, en dus ruimer moet worden gezien dan de omschrijving zoals ze sedert 2009 in elk jaarverslag tot 2021 werd gecommuniceerd, zal de directie dit duidelijk toelichten en argumenteren.

2.4. *De winstbestemming (het gewijzigde reserverings- en dividendbeleid)*

In aanmerking te nemen feiten:

22. In het perscommuniqué van 27 maart 2024:

“ Op grond van de organieke wet van de Bank wordt het saldo van de winst van het boekjaar toegewezen aan de Staat. Voor 2023 wordt bijgevolg geen bedrag toegekend aan de Staat. ”

- 22.1. Vanaf het boekjaar 2009 was dit “ 4. Saldo van de jaarwinst ” elk jaar **het surplus van 'de seigneuriage'**, zijnde een verdeling tussen de vennootschap en de Belgische Soevereine Staat van een deel van de jaarwinsten welke de Nationale Bank van België had kunnen realiseren dankzij de financieringsvoordelen verbonden aan het verkregen emissie-monopolie van haar bankbiljetten.

Van het boekjaar 2009 tot en met het boekjaar 2021 heeft de Regentenraad, na reservering van een deel van deze winsten uit de bankbiljettenomloop, ***een totaal bedrag van 5,54 miljard euro als “ 4. Saldo van de jaarwinst ” aan de Belgische Soevereine Staat overgedragen.***

- 22.2. De Directie heeft op 27 maart 2024 een bijgewerkt reserverings- en dividendbeleid publiek gemaakt, waarbij echter wordt benadrukt:

Deze bijwerking past in het kader dat door artikel 32 van de wet van 22 februari 1998 tot vaststelling van het organiek statuut van de Nationale Bank van België wordt bepaald. Het ‘cascademechanisme’ dat sinds 2009 onafgebroken wordt toegepast als methodologie voor de bestemming van het resultaat, wordt daarbij niet gewijzigd. Deze bijwerking heeft daarentegen tot doel de toepassing van dit mechanisme op de verschillende scenario's die zich kunnen voordoen inzake jaarresultaat en stand van de financiële buffers te verduidelijken.

Daarbij wordt prioriteit gegeven aan het herstel van de reserves van Bank en vervolgens aan de dividenduitkering. Pas wanneer de reserves het minimumniveau bereiken - dat aan de hand van de berekeningsmethodologie voor de financiële risico's wordt bepaald - ontstaat opnieuw ruimte voor de uitkering van een winstsaldo aan de Belgische Staat.

Zodoende wordt er met deze bijwerking, overeenkomstig de in de organieke wet en het Corporate governance charter van de Bank opgenomen beginselen, voor gezorgd dat er een evenwicht wordt behouden tussen de belangen van de Bank, haar aandeelhouders en de Staat in zijn hoedanigheid van soeverein, en dat ondanks de beperkingen ten gevolge van de verliezen die zich voor de komende jaren aankondigen.

Gezien “de methodologie voor de bestemming van het resultaat niet wordt gewijzigd” en de Regentenraad verantwoordelijk blijft voor het evenwicht tussen de financiële belangen van de vennootschap, haar aandeelhouders en de Soevereine Staat, zal de Directie de algemene vergadering van aandeelhouders totale transparantie geven en informeren omtrent dit bijgewerkte reserverings- en dividendbeleid:

- 22.3. **Welke zijn, volgens de Regentenraad, de werkelijke “financiële belangen van de Belgische Soevereine Staat”?** Met andere woorden: zodra de resultaten van de vennootschap dit toelaten (en de reserves opnieuw het berekende gewenste minimumniveau hebben bereikt, teneinde de financiële onafhankelijkheid te waarborgen), en **wanneer er opnieuw ruimte is ontstaan om “een winstsaldo aan de Belgische Staat uit te keren”**:

- Op welk deel van de jaarwinsten van de centrale bank meent de Regentenraad dat de Soevereine Staat gerechtvaardigd aanspraak kan maken? Zal dit uit te keren winstsaldo dan **het surplus van het aandeel van de NBB in ‘de seignuriage’ van het Eurosysteem zijn?** Of zal dit **een verdeling zijn van ‘het netto monetair inkomen’ van de Nationale Bank van België?**
- Terug kijkend over de voorbije winstbestemmingen stellen de private aandeelhouders vast dat de Regentenraad over het boekjaar 2009, na een veronderstelde reservering van 25% van de jaarwinsten, **een netto monetair inkomen van 297,38 miljoen euro** te bestemmen had. Over dat boekjaar 2009 heeft de Regentenraad echter niet minder dan **654 miljoen euro als saldo van de jaarwinsten aan de Belgische Staat overgemaakt, ofwel ruim meer dan zelfs het**

dubbele van het netto monetair inkomen. Hier slechts als een voorbeeld gebruikt, om een gefundeerde vraag te kunnen stellen:

ziet de Regentenraad “de financiële belangen van de Belgische Soevereine Staat” niet beperkt tot het aandeel van de NBB in de seigneuriage van het ESCB? En zelfs niet tot het netto monetair inkomen? Tot het dubbele van het monetair inkomen?

De Directie zal de algemene vergadering duidelijk en volledig toelichten hoe de Regentenraad 1) de inhoud van de financiële belangen van de gemeenschap ziet, 2) hoe deze visie zich verhoudt tot de ratio legis van de Wetgever, en 3) op welke manier het “evenwicht tussen de financiële belangen” van de drie betrokken partijen wordt gezien.

- Zal de Regentenraad, in tegenstelling tot de boekjaren vanaf 2009, jaarlijks een volstrekte transparantie geven omtrent de berekeningswijze van de aan de Belgische Soevereine Staat uitgekeerde jaarwinsten?

22.4. Het bestuur van de Nationale Bank van België vindt het “vanzelfsprekend dat de winsten voortvloeiend uit het monetair beleid en uit de taken van algemeen belang terugvloeien naar de gemeenschap (de Belgische Soevereine Staat)”.

Ook wanneer deze winsten worden gerealiseerd met het vermogen welke de aandeelhouders van de beursgenoteerde naamloze vennootschap ter beschikking hebben gesteld, en wanneer het diezelfde aandeelhouders zijn die uiteindelijk alle financiële risico's verbonden aan dat beleid en die taken van algemeen belang voor hun rekening nemen.

Wanneer die gemeenschap GEEN vermogen ter beschikking stelt, en GEEN ENKEL financieel risico loopt, kan men het onmogelijk hebben over 1) het terugvloeien van winsten, en al helemaal niet over 2) een evidentie.

- Over het boekjaar 2022 was het netto monetair inkomen van de Nationale Bank van België negatief voor – 220,8 miljoen euro, en over dit boekjaar 2023 is hetzelfde netto monetair inkomen negatief voor niet minder dan – 3,26 miljard euro.

Ondanks de beweerde “vanzelfsprekendheid” stellen de aandeelhouders van de Nationale Bank van België vast dat, noch het vorige boekjaar 2022 en ook niet over het boekjaar 2023, de financiële resultaten verbonden aan hetzelfde monetair beleid en dezelfde taken van algemeen belang, worden toegerekend aan de Belgische Soevereine Staat. Wanneer die resultaten fors negatief waren.

- **Om welke reden werden er over de boekjaren 2022 en 2023 geen bedragen toegerekend aan de Belgische Staat? Waarom werd er wel een verlies op het actief van de balans tot uiting gebracht, en niet een (rentedragende) vordering op de Belgische Staat?**
- **Is het voor de Regentenraad “vanzelfsprekend” dat uitsluitend jaarwinsten worden genationaliseerd, en de jaarverliezen (voor de helft) worden geprivatiseerd?**

23. De Regentenraad kan zich niet in de plaats stellen van de Wetgever, doch heeft dit hier op moeilijk betwistbare wijze toch gedaan. Hierbij werden de statutaire rechten van de 50 % private aandeelhouders genegeerd en in ernstige mate geschonden, en werden de belangen van de vennootschap niet voorop gesteld. De financiële onafhankelijkheid van de Nationale Bank van België werd in gevaar gebracht:

- De vennootschap gaat, volgens de eigen berekeningen en inschattingen van de Regentenraad, met een langdurige en zwaar negatieve kapitaalpositie worden geconfronteerd,
- Gezien het miskennen van alle rechten van de 50% private aandeelhouders en de jarenlange vertroebelde verhouding tussen de meerderheidsaandeelhouder en zijn Regentenraad enerzijds en die private aandeelhouders, zal een eventuele noodzakelijk bevonden herkapitalisatie een heel moeilijk verloop kennen.

24. In de “Toelichting 29 Nettoresultaat van pooling van monetaire inkomsten” (pagina 236) worden de aandeelhouders geïnformeerd omtrent een reële rentelast van 174,1 miljoen euro aan het Eurosysteem (onder “Nettovorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem”).

Betreft dit bedrag de bijdrage van de Nationale Bank van België aan de seigneuriage van het Eurosysteem (waarvan een deel toekomt aan de Europese Centrale Bank)?

	Baten (+) / Lasten (-)		
	Resultaat	Pooling van monetaire inkomsten	Reel resultaat
	(1)	(2)	(3) = (1) + (2)
	2023		
Binnen het Eurosysteem door de Bank samengevoegde monetaire inkomsten		-521,7	
Door het Eurosysteem aan de Bank toegedeelde monetaire inkomsten		1 473,0	
		951,3	
Voor de monetaire inkomsten in aanmerking genomen posten			
Krediettransacties in het kader van het monetair beleid	871,1	99,2	970,3
Portefeuilles waardepapieren in euro aangehouden voor doeleinden van monetair beleid	1 769,1	-1 155,7	613,4
Vorderingen op de ECB uit hoofde van overdracht van externe reserves	48,2	0,0	48,2
Nettovorderingen uit hoofde van de toedeling van eurobankbiljetten binnen het Eurosysteem	75,0	-249,1	-174,1
Nettoresultaat van pooling van monetaire inkomsten			-174,1

25. Het gewijzigde reserverings- en dividendbeleid van de Regentenraad werd aangekondigd in een marktcommuniqué en beperkt toegelicht in het jaarverslag. Deze regeling (en de communicatie) blijven totaal ontoereikend om een betrouwbare winstbestemming te waarborgen.

Uitsluitend de volgende vragen en voorbeelden:

25.1. “Als de reserves hoger zijn dan het gewenste niveau op middellange termijn, beslist de Regentenraad ieder jaar of een extra toevoeging aan de reserves noodzakelijk is in het licht van de risico-ontwikkelingen”.

Wanneer 1) dat gewenste niveau is bereikt, en 2) de Regentenraad beslist tot geen bijkomende reservering, en 3) het tweede dividend = 100% van de opbrengst van de Statutaire Portefeuille:

- Welk vermogen komt dan in aanmerking om in de 4^e stap als saldo van de jaarwinst te worden uitgekeerd aan de Belgische Soevereine Staat?
 - Het 'surplus van de seigneuriage'? Of het 'surplus van het netto monetair inkomen'?
- Of de 13,5 miljard euro meerwaarden op de goudvoorraad, die in dat boekjaar werden gerealiseerd?***

25.2. "Indien de Bank geen dotaties meer zou verrichten aan haar reserves, wordt bij voldoende winst het tweede dividend verhoogd tot de volledige netto-opbrengst (100%) van de Statutaire Portefeuille."

- Wat is het standpunt van de Regentenraad: kan het tweede dividend nooit hoger zijn dan de volledige netto-opbrengst (100%) van de Statutaire Portefeuille?
- Is bijgevolg de maximale vergoeding voor het kapitaal gelijk te stellen met de opbrengst van activa welke de tegenpost uitmaken van de kapitaalpositie van de vennootschap? Of kan deze vergoeding ook hoger uitkomen (en op welke manier dan)?

25.3. Er zijn nog talloze andere onduidelijkheden en belangrijke hiaten, ook in deze bijgewerkte teksten. Gezien "***Het 'cascademechanisme' dat sinds 2009 onafgebroken wordt toegepast als methodologie voor de bestemming van het resultaat, wordt daarbij niet gewijzigd.***", is het van het allergrootste belang dat de Regentenraad een tekst aflevert die elke mogelijke situatie voorziet en waterdicht regelt, met respect voor alle belangen van alle betrokken partijen.

3. Het eigen vermogen van de Nationale Bank van België ?

In aanmerking te nemen feiten:

1. De onafhankelijkheid van de centrale banken van het Eurosysteem is verankerd in het primaire EU-recht. Dat is van toepassing op de Europese Centrale Bank en de Nationale Centrale Banken (NCB-en). **Eén van de dimensies van centrale bankonafhankelijkheid is financiële onafhankelijkheid.**
2. Winstgevendheid is niet het hoofddoel van centrale banken, maar is zonder twijfel van fundamenteel belang. **Verliezen tasten immers het kapitaal en de financiële buffers aan, en kunnen resulteren in een negatief eigen vermogen** (en op die manier de opgelegde financiële onafhankelijkheid in het gedrang brengen).
3. De Europese Centrale Bank (1,3 miljard euro na een terugnemering van 6,6 miljard euro voorzieningen), De Deutsche Bundesbank (21,6 miljard euro), De Nederlandsche Bank (3,5 miljard euro) alsook de Nationale Bank van België (3,37 miljard euro) hebben zonder onderscheid over het boekjaar 2023 opnieuw enorme jaarverliezen gepubliceerd. En bevestigen ook voor de komende boekjaren nog bijkomende zware verliezen.
4. Zowel de Europese Centrale Bank zelf als DNB en de Bundesbank “onderstrepen de financiële soliditeit en bevestigen doeltreffend te kunnen functioneren en hun primair mandaat te kunnen vervullen”, dit omdat zij (ook na de enorme verliezen) **over een belangrijk eigen vermogen blijven beschikken.**
5. **De Europese Centrale Bank heeft “een definitie van eigen vermogen dat bestaat uit de som van kapitaal en alle reserves, inclusief de herwaarderingsreserves”.** De ECB heeft het in haar jaarverslag en andere communicatie niet langer over “een kapitaalpositie” of “eigen financieringsmiddelen”, doch rapporteert consequent over “haar eigen vermogen” (herwaarderingsmeerwaarden inbegrepen).
6. DNB en Bundesbank hebben eveneens omvangrijke herwaarderingsreserves op hun bezittingen aan goud, en hebben als gevolg daarvan – en ondanks de verwachte verliezen – een blijvend positief eigen vermogen.
7. **De EU-Verdragen en de statuten van het ESCB en de ECB bevatten geen bepaling over de mogelijkheid (of het verbod) van de ECB om met negatief eigen vermogen te werken. Er bestaat dus geen juridische belemmering om met een negatief eigen vermogen te werken. Er is ook geen automatische herkapitalisatie van de ECB via de NCB-en voorzien in het primaire EU recht.**
8. **De Nationale Bank van België blijft het hebben over haar kapitaalpositie, zonder meer ...**

26. De Nationale Bank van België maakt ook een volledig geïntegreerd onderdeel uit van het Eurosysteem, en moet de dwingende bepalingen en boekhoudprincipes vervat in de Richtsnoeren van de ECB respecteren. Deze zijn de evidente voorwaarden om zowel tot een geconsolideerde balans van het ESCB als ook tot de balans van de NBB te komen, welke beiden een waarheidsgetrouw beeld moeten geven van zowel dat vermogen van het ESCB als van het vermogen van de NBB.

Gezien de geldende “definitie van de Europese Centrale Bank voor het eigen vermogen” zoals zowel de ECB zelf maar ook de belangrijkste NCB-en dit op ondubbelzinnige wijze en onomwonden communiceren (o.a. in hun jaarverslagen):

26.1. De Directie zal op ondubbelzinnige wijze bevestigen dat het eigen vermogen van de Nationale Bank van België, per balansdatum van 31 december 2023, overeenkomt met de volgende balansposten:

- “ 13.1 Kapitaal ” voor 10.000.000,00 euro
- “ 13.2 Reservefonds ” voor 2.652.480.000,00 euro
- “ 13.3 Beschikbare reserve ” voor 4.174.810.000,00 euro
- “ 11 Voorzieningen ” voor 1.551.000,00 euro
- “ **12 Herwaarderingsrekeningen** ” voor 13.714.283.000,00 euro
- **Ofwel een totaal eigen vermogen voor 20.553.124.000,00 euro**
- Waarvan het jaarverlies, op het actief van de balans tot uiting gebracht, in theorie moet worden in mindering gebracht: - 3.370.413.000,00 euro , ofwel een netto vermogen van 17.182.711.000,00 euro (42.956,78 euro per aandeel NBB).

26.2. Hoewel in toepassing van het “sui generis bijzondere boekhoudkundig rechtskader” de balanspost “ **10. Overige passiva – diversen – de Onbeschikbare Reserverekening** ” (per balansdatum voor 298.900.000,00 euro, doch potentieel in de toekomst voor miljarden euro’s) op de balans niet onder het eigen vermogen tot uiting wordt gebracht, maar gezien:

- Hof van Beroep (28 oktober 2019):
 - “ Artikel 30 maakt de betrokken reserve enkel onbeschikbaar voor uitkering aan de aandeelhouders. (..) ” ,
 - “De onbeschikbare reserverekening strekt tot het actief beheer van de goudvoorraad en andere externe reserves vanuit de doelstelling deze reserves op peil te houden.“
 - “ Zolang de wetgever aan die meerwaarden geen bijzondere bestemming van algemeen belang heeft gegeven, blijven die meerwaarden tot het vermogen van de Nationale Bank behoren en zijn zij derhalve geenszins een schuld aan de Staat” en ook “ Hun boeking op een onbeschikbare reserve heeft enkel tot gevolg dat zij niet beschikbaar zijn voor courante winstuitkeringen aan de aandeelhouders. “ (Beiden conclusies van 30 april 2014 van de NBB)
- De Directie op de algemene vergadering van 17 mei 2016 heeft verklaard: “indien meerwaarden op de goudvoorraad op een andere wijze dan via arbitrages naar andere componenten van de officiële externe reserve-activa worden gerealiseerd, dan komen die meerwaarden gewoon toe om door de Directie en de Regentenraad als een onderdeel van de jaarwinsten te worden bestemd: om te worden toegevoegd aan de beschikbare reserve, of om te worden uitgekeerd.

Of, zoals men bij De Nederlandsche Bank in het “Eindrapport bestendiging van het kapitaal van DNB” stelt: “ **Wanneer het specifieke activum wordt verkocht of de vervaldatum bereikt, valt de herwaarderingsreserve vrij en gaat het resterende bedrag door de winst- en verliesrekening.** “

De directie zal bevestigen dat de saldi van deze balanspost “de Onbeschikbare reserverekening” door zowel het bestuur van de vennootschap maar ook door de Europese Centrale Bank en door de externe revisor tot het eigen vermogen van de vennootschap wordt gerekend.

En dus dienen zowel de markt (bij hun waardering van het aandeel) als de aandeelhouders (in het bepalen van hun vermogensrechten, hierbij afgaand op het Artikel 7 van de eigen statuten) deze balanspost ook tot het eigen vermogen van de vennootschap te rekenen.

27. Gezien alleen al de dwingende bepalingen van de Richtsnoeren van de ECB (welke ook de vergelijkbaarheid inhouden), maar ook gezien het belang welke de Europese Centrale Bank en de grootste NCB-en nu noodgedwongen moeten geven aan een solide balans en een voldoende groot eigen vermogen, waarbij hun goudvoorraden meer dan ooit hun rol spelen van “een ultiem vertrouwensanker”, kan het bestuur van de Nationale Bank van België niet langer – als enige NCB – de communicatie blijven voeren welke vanaf 2002 totaal in tegenstrijd was met elke (boekhoudkundige, historische en financiële) realiteit:

De officiële externe reserve-activa welke de Nationale Bank van België per balansdatum 31/12/2024 op haar balans tot uiting brengt:

- ***Werden verworven met het vermogen van de vennootschap*** (en niet met het vermogen van de Belgische Soevereine Staat, om op een onbepaald moment, zonder enige boekhoudkundige of andere registratie, aan de vennootschap te zijn overgedragen om te worden beheerd als “een doelvermogen”),
- ***De vennootschap is altijd eigenaar geweest van deze activa, in de betekenis van het burgerlijk wetboek*** (de meest volstreckte vorm van eigendom, welke recht geeft op alles wat deze activa voortbrengen maar waarbij ook alle kosten en verliezen ten koste gaan van het vermogen van die vennootschap).

In de Toelichting 3.1.2.1 Beheer van de financiële risico's (Jaarverslag pagina 182) stelt het bestuur: “Het beheer van de goud- en deviezenreserves, van de effectenportefeuilles in euro en van de monetairbeleidstransacties (interventieportefeuille, lenings- transacties, ...) stelt de Bank, net als elke financiële instelling, bloot aan financiële risico's, zoals markt- en kredietrisico's en operationele risico's.

- Deze activa worden op de balans “mark-to-market” gewaardeerd,
- Over het boekjaar 2022 werd op de deviezenvoorraad een afwaardering ten laste van het resultaat (van het vermogen) genomen voor een bedrag van 324,3 miljoen euro, over het boekjaar 2023 opnieuw 11,00 miljoen euro.
- Hierdoor werd de gemiddelde historische kostprijs van deze activa teruggebracht tot het niveau van deze lagere marktprijs, waardoor bij later koersherstel de winstbasis aanzienlijk vergroot. Deze grotere winsten zouden dan niet tot het vermogen van de vennootschap (en haar aandeelhouders) toe te rekenen zijn?
- **Ook de goudvoorraad wordt op dezelfde manier (tegen marktwaarde) gewaardeerd.**
- Geen enkele geldende boekhoudregel bepaalt dat de afwaarderingen, kosten en verliezen ten laste komen van de vennootschap (en dus voor 50% van haar private aandeelhouders),

terwijl uitsluitend de meerwaarden en opbrengsten aan een Belgische Soevereine Staat zouden toekomen.

28. Reeds vorig jaar heeft de Gouverneur, NIET voor de algemene vergadering van aandeelhouders van 15 mei 2023 doch wel bij gelegenheid van een voorstelling van het economisch jaarverslag, in de media het zelfde standpunt verkondigd als welke de ECB en andere NCB-en nu communiceren:

- “een herkapitalisatie van de NBB is niet nodig, want we hebben nog onze goudvoorraad en bankbiljettenomloop”.

De vragen om verduidelijking van de private aandeelhouders omtrent dit standpunt, het al dan niet noodzakelijk zijn van een herkapitalisatie (tegen mogelijk nadelige voorwaarden) welke onbetwistbaar essentiële voorwetenschap inhoudt, bleven op de algemene vergadering (van 2023) totaal onbeantwoord. De weigering om deze info ook (en eerst) aan de aandeelhouders te geven, maken onderdeel uit van de klacht welke bij de toezichthouder werd ingediend.

- Van Der Gucht legde een raming voor van het eigen vermogen van de Nationale Bank en vroeg of de Nationale Bank die raming kon bevestigen. **“Wij gebruiken die concepten eigen en vreemd vermogen niet” antwoorde directeur Vincent Magnée. “Die concepten zijn te beperkt voor ons.”** Wunsch voegde er met de glimlach aan toe: “Bij Facebook kan je bij relatie vermelden gehuwd, ongehuwd of it’s complicated. **Bij de Nationale Bank is het complicated.”** “¹
- “De directie van de Nationale Bank had de vooraf ingediende vragen gegroepeerd en antwoordde per thema in plaats van op elke individuele vraag. **Verscheidene aandeelhouders waren het daar niet mee eens en protesteerden. “We krijgen geen antwoorden op onze vragen, zeiden ze.”** “De activist Jaak Van Der Gucht vroeg duidelijkheid over het statuut van de herwaarderingsrekeningen (vooral meerwaarden op goud), die 12,5 miljard euro bedragen. Hij vindt dat die deel uitmaken van het eigen vermogen. **Directeur Tim Hermans zei dat de meerwaarden op goud noch eigen, noch vreemd vermogen zijn.** “²

29. De aandeelhouders en de markt kennen nu wel de componenten van “de kapitaalpositie van de vennootschap” Nationale Bank van België. Die zal de komende jaren verder dalen, en zonder bijkomende schokken fors negatief worden.

De vragen zoals ze nu opnieuw hiervoor werden gesteld (en herhaald), en de manier waarop ze (inhoudelijk en op ondubbelzinnige wijze) door de directie zullen worden behandeld, zullen hetzelfde belang krijgen: de toezichthouder zal verantwoordelijk worden gesteld opdat het bestuur gevolg zou geven aan onze klacht, en zal dus ook worden geïnformeerd omtrent de manier waarop er deze algemene vergadering gevolg werd gegeven.

Het belang om een juist inzicht te hebben in de samenstelling, de evolutie en de omvang van het eigen vermogen, is voor de markt in zijn geheel en voor de bestaande (resterende) aandeelhouders in het bijzonder, door de omstandigheden en financiële vooruitzichten er enkel maar groter op geworden.

¹ De Tijd van 17 mei 2022

² De Tijd van 16 mei 2023

4. Diversen

30. In de toelichting 3.2.7.1 (Toelichting bij de jaarrekening – Juridisch kader) pagina 208 wordt melding gemaakt van gewijzigde boekhoudkundige regels.

30.1. Zijn deze actueel geldende boekhoudkundige regels te vinden op de webpagina van de vennootschap? Met hun aanpassingen, en verantwoording?

30.2. Welke zijn de redenen om deze twee aanpassingen door te voeren?

31. In dezelfde toelichtingen worden onder **punt 11 (pagina 215) de “Posten buiten balansstelling”** aangehaald, meer bepaald “Aan de instelling toevertrouwde waarden en vorderingen”, met daaronder **“Tegoeden beheerd voor rekening van de ECB”** en ook **“Tegoeden beheerd voor rekening van de Schatkist”**.

De officiële externe reserve-activa, waarvan bij de oprichting van de ECB de eigendomsrechten werden afgestaan aan de ECB (en waarvoor de NBB in ruil een rentedragende vordering op het actief van haar balans heeft geboekt), maar waarvoor de NBB het beheer is blijven waarnemen, zijn het voorwerp van deze eerste rubriek.

31.1. Worden de financiële resultaten, gerealiseerd over deze rubriek, opgenomen in de resultatenrekening van de Nationale Bank van België? Of in die van de ECB?

31.2. Kan de Directie het verschil toelichten met betrekking tot de officiële externe reserve-activa welke nu nog steeds op het actief van haar eigen balans terug te vinden zijn? Waarom worden deze niet (in analogie met de activa overgedragen aan de ECB) in de rubriek “Tegoeden beheerd voor rekening van de Schatkist” opgenomen? Gezien het Artikel 9bis (het doelvermogen, enkel aangehouden en beheerd voor de Belgische Staat)?

32. **De resultatenrekening: rubriek “ 7. De personeelskosten ”** : geëvolueerd van 320 miljoen euro (boekjaar 2022) naar 451 miljoen euro (boekjaar 2023), als gevolg van “een éénmalige dotatie van 108,9 miljoen euro geboekt voor de financiering van het pensioenplan ten gunste van een deel van het personeel”.

Ook in de media werd er reeds enige aandacht gegeven aan deze beslissing van het bestuur, en ik neem aan dat naast de lezers van die kranten ook bij de andere private aandeelhouders de verontwaardiging voldoende groot zal zijn om meerdere vragen en reacties te ontlokken.

Van mijn kant wil ik mij beperken tot het volgende:

- De Regentenraad acht het in gerechtelijke procedures “niets meer dan correct en logisch dat de opbrengsten van opdrachten uitgevoerd in het algemeen belang terugkeren naar de gemeenschap”,
- Net als het kapitaal is ook arbeid één van de belangrijkste productiefactoren,

- En dus mag men aannemen dat wanneer de Regentenraad bij de winstbestemming beslist om alle winsten te bestemmen naar de gemeenschap, en bijgevolg de productiefactor “kapitaal” zonder een eerlijke vergoeding achterlaat,
- Men op dezelfde consequente wijze ook de productiefactor “arbeid” op dezelfde manier behandelt. Minstens zonder bijzondere, uitzonderlijke vergoedingen laat leveren.

Zelfs het fatsoen niet kunnen opbrengen en niet willen wachten met het er bijnemen van een dergelijk belangrijke kost, minstens tot het moment waarop “de continuïteit van de vennootschap” is gewaarborgd, de miljardenverliezen werden gecompenseerd en de vennootschap opnieuw voldoende winstgevend is geworden om ook de andere productiefactor “kapitaal” opnieuw de gebruikelijke minimale vergoeding te kunnen geven, ...

Het laat de private minderheidsaandeelhouder zonder woorden, het is enkel nogmaals een bevestiging van de manier waarop het bestuur aankijkt tegen hun (vermogens)rechten.

De onafhankelijke Regentenraad, die van de Belgische Wetgever de verantwoordelijkheid en het vertrouwen heeft gekregen om “te waken over het evenwicht tussen de financiële belangen van alle betrokken partijen”. Hierover zou dan een andere onafhankelijke toezichthouder gaan waken ...